

SNATKY V INDII

Snatek v Indii považuje se za velice důležitou událost a je přirozeno, že spojen je s velkou obřadnou a různě ceremoniální, jež jsou provedeny dříve nežli u nás... Nevěsta velmi často je pouhým dítětem a zůstane v domově své matky po této ceremonii...

Budoucnost Mexika.

Nastoupení generála Obregonu do úřadu prezidenta Mexika bylo uvítáno téměř všeobecně americkým tiskem jako předzvěst lepších dnů pro sousední republiku Obregon je vojákem a to jedním z nejúspěšnějších ve válkách posledních let...

Montmartre, rakve Louise Seize a Marie Antoinetty v hrobově v Saint Denis a hřbitov Pére la Chaise. Pohled na Paříž se severních výšin Montmartre a zvláště s tribuny před chrámem Božského Srdece jest jedním z nejkrásnějších pohledů světa.

Nalézáme-li se na výšině Montmartre, celá Paříž leží před námi. Za jasných dnů je to pohled skutečně úchvatný. Člověk vidí krásné zelené pahorky, lemujiel obzor, a pod nimi povědomé věže chrámu Notre Dame, nádherný Pantheon, zlačenou věž Invalidovny, majestátní palác spravedlivosti a jiné budovy a vysoká stěcha radnice zvedá se nad mořem budov ostatních.

Turista neměl by také opomenouti navštívení latinské čtvrti anebo Place du Calvaire aneb Place du Tertre, k nimž od Montmartre jest toliko několik kroků. Zde dlouhovlasí Bohémové se svými společníky sedí za malými stoly před osmělými kavárnami, rozmovující o umění, literatuře anebo filosofii.

Zeela jiný pohled naskytne se turistovi v královských hrobkách v Saint Denis. Pohodlní dráha dopraví vás do tohoto historického místa nedaleko Paříže, jež stalo se značně čilým industriálním městem. Krásný gotický klášterní chrám byl svědkem mnohých revolucí, při kterých rakve s sochy králů utrpěly od davů více, nežli pevné stěny.

MĚSTO VSTÁVAJÍCÍ Z MRTVÝCH.

Město vstávající z mrtvých — těmi slovy lze označit dojem, jakým na nás působila procházka ulicemi, či lépe řečeno, bývalými ulicemi nešťastné Lovaně, rozstřílené nemilosrdně německými děly na počátku světové války.

Vyjde-li z nádraží, neuvědomíme si hned smutný osud města. Několik nových domů s krámy a kavárnami zakrývá přechodným obrazem zhouby a zkázy, jenž se rozvíje před našimi zraky v plné hrůze, zamíříme-li do Nádražní třídy, vedoucí do středu města.

Zříceniny v právo, zříceniny v levo. Po obou stranách řady domů, jež proměnily těžké stěly německých děl v beztvárné smutiny. Někde zblza z domu jen pouhá hromada stěrku a smutí, jinde se tyčí sporé zbytky zdí, zle rozhládnuté, a příšerně se šklebícími otvory různých velikostí, různých tvarů.

Tyto zříceniny se však nepodobají holým vyprahlým stráním, na nichž se marně ohlížíme po stopách života. Máme tu dojem, jakoby se kdos dotkl kouzelným proutkem těchto smutných trossek. Jediny pohled do první ulice nás přesvědčí, že nejsme v městě vymřelém, nýbrž v městě vstávajícím z mrtvých. Nejsou to jen kostry, jež zřítí kol sebe; dleň života vane mocně nad tímto zdánlivým pohřebištěm.

Vůdce, kam zaváděl okem, vyrůstají bílé facady nových domů. Tu stojí dostavěná celá skupina pěkných obytných domů, tam zvedá se mezi hromadami smutí zdívolná tvář učitelů. Je to jako v přítomnosti, probouzející se v prvních dnech jara k novému životu, kdy je ještě všude plno suchých ratolestí, kdy země je ještě pustá, kdy však již vyráží tu a tam zelený porost a stromové se přirodívá svěžími výhonky.

dostavěných, zařízených, obývaných je však všude již dost. V okolí Velkého náměstí můžeme dobře pozorovat, jak město povstávalo, když se vrátili bývalí jeho obyvatelé na místa, kde zanechali v chvatu majetek. Zprvu nastavěna řada dřevěných baráků, v nichž zřizena prozatímní obydlí a krámy s nejnútnejšími potřebami, později pak budovány za těchto baráků nové domy. Když jsou domy hotovy, odstraní se baráky.

A uprostřed tohoto chaosu, tohoto obrazu boje mezi životem a smrtí se zvedá stavba tak skvělá, tak nádherná, že stěží lze si představit obraz ladnější. Je to radnice, jež unikla jakoby zákrakem zhoublým únikům válečné litie. Stojí tu celá, až na nepatrná poškození neporušená, jako pohádkový přelud, jako úchvatná fata morgana uprostřed vyprahlé pouště.

Jeť lovaňská radnice snad nejkrásnějším výtvorem architektury v Belgii. Tato krásná stavba, vytvořená v druhé polovině patnáctého století v slohu pozdní gotiky, jest dílem Matyáše de Layense, "městského zedníka", jak sám sobě skromně nazýval. Jest nám jako harmonie mezi celkem a jednotlivostmi, že staneme hluboce dojatí před stavbou tou; kouzlo velkého pravého umění provívá v těch chvílích naše nitro. Setkáme se s podobnými radnicemi v jiných městech belgických — v Bruselu, Gentu, Brugách — ale radnice lovaňská předčí ostatní jak ladností celku, tak i bohatstvím detailů. Podobár se celá stavba bohatě vyřezávané skříni ze slonovce kosti. Po celé ploše zdíva není snad místo, kde by nebylo vyplněno ornamentem, podstavcem, římsou, fiálou. Sta postav knížat, vojevůdčů, radnic, učenců, umělců, jejich jména jsou spjata s historií města, zvyšují dojem okamžitého bohatství, aniž budí zdání bezúčelné přehnělosti.

Hlíže než radnici se vedlo v desítky německých stěl chrámu svatopetrského, zdvihajícímu se v bezprostředí její blízkosti, jenž choval pod klenbou několik vzácných obrazů Diericka Boutea a Rogera van der Weiden, jakož i dřevěnou sochu Kristovu, o níž koluje legenda, že uchopila za ruku muže, předešlého do kostela s úmysly svatokrádežnými. Zle poškozena je tato pěkná gotická stavba z konce patnáctého století; věž se sřítla, zdi pobohoveny, strop rozrušen. Konají se však již přípravy k její obnově.

Zničena je i slavná knihovna univerzitní, jež čítala skoro deset tisíc svazků, mezi nimiž nejedno dílo ceny nevšední. Těšilo se vysoké učené lovanské, založené roku 1426, v 16. století a na počátku století následujícího dobře pověstí v celé Evropě. Na šest tisíc studentů tam naslouchalo výkladům učených humanistů Lipsia, Puteana, Verriena a jiných.

Večer se snášel zvolna nad městem, když jsem se vracel k nádraží. Krámy, kavárny a hostince v nové zbudovaných domech zakrývaly v prudké záplavě světla, jak to vidáme v Paříži, Bruselu a jiných velkých městech, kde jest francouzština vládnoucí řečí, — ulice, pokud lze tak nazvatí ony prostory, vroubené smutinami a kusnými novostavbami, se oživovaly chodci, vycházejícími si na večerní procházku, na "koso". Kolem mne zazníval veselý hovor, z kterých kavárny dolétaly k němu sluchem vzdálené zvuky hudby, v krámcích jsem zřel lahůdky, cukroví, tolety poslední moody a zejména — záživé šperky. Květer v Lovani průmysl zlatnický.

Podivně kontrastují tyto osvětlené výklady, v nichž se láme proud světla na tisíce fasciálních demantů, s ponurými bizenými zříceninami, rýstajícími se neurčitě a hrozivě v temnu. Podivně zní francouzština se rtů bezstarostných děvčat v těch tvářích se uličích, kde ve vzdálenosti pohybují několika kroky zejí hlubě rozvaliny, hostie snad jen sřky a netopýry. Podivně city budí v duši ty křiklavé protivy, zmaru a zkázy na jedné a probouzení se života na straně druhé. A v myšl se vynořuje představa, jak asi bylo tím, kdovz vracel se v toto místo, když se byla přehrnala přes ně válečná bouře, sledávající pusté smutiny ulic a kvetoucího města.

Ala výslednice těchto citů, dojem a nálad není přee vědomí beznadějnosti, chmurná nálada nás opouští při pohledu na výsledky účinné práce, která dává vyrůstati novým sídlům lidské společnosti uprostřed beztvárných smutin a vdechuje nový život v města, zasažená smrticím závanem válečné litie. A vzpomínal jsem na jinou zemi, vzdálenou hráz a bezprostředního vlivu války, kde rány, způsobené světovými převraty, se hojí tak pomalu, že toho skoro ani neznámenná. Dr. O. Heidrich.

TICHO V DIVADELĚ S POHYBLIVYMI OBRÁZKY.

Jednou ze záhad divadel s pohyblivými obrázky je naprostě ticho, které v nich převládá. Člověk, který často divadla s pohyblivými obrázky nenavštěvuje, si tohoto zvláštního ticha povšimne spíše nežli člověk, který v divadlech těchto je pravidelným hostem. Pravidelní návštěvníci divadel těchto mezi sebou nemluví a jestliže některý z návštěvníků pokusí se o konverzaci, dostane se mu tak odsuzující pohled od ostatních, že chut na další hovorej rázem přejde.

A přee při jiných podívaných, jako při mčově hře, zápasech, v cirku a podobném, se mnoho hovoří. Co činí plátno, na které jsou vrhány obrazy, tak posvátí, jež podívaná tato nesmí býti rušena ani zvukem? Nic jiného nežli okolnost, že pohyblivé obrazy vyžadují úsilovnější tvorbu snahu na straně obecenstva, nežli pravidelné divadlo. Před každým filmovým obrazem divák musí si opatřit svůj vlastní dialog, neboť jenom kusá obhlavená naznačují, co na plátně se rozvíje. Následkem toho úplné ticho převládá v hledišti divadel s pohyblivými obrázky, neboť každý divák je plně zaměstnán tvorbou si mluvených slov na rtech hereč a sledává, že slovo v jeho okolí skutečně promluvené, jest vyzkoušením protipodem.

Filmové obrazy vyžadují větší obrazovnosti a vyžadují větší konstruktivní mysl divákovy, nežli jakékoli jiné divadlo. Mnoho ponechává se obrazovnosti divákovy. Lidé snaží se vyniknouti do zápletek hry, sledují vývoj obrazu na plátně s velkým zájmem a poněvadž mysl jejich je soustředěna na filmový obraz, zřídka ka-hovoří, leda při nějakém komickém obrázku, v němž není zápletek a který před diváká předvádí jenom nadasazené komické situace. To je příčina ticha v divadlech s pohyblivými obrázky.

MILLIONÁŘ KOUPII CELÉ MĚSTEČKO.

Malé městečko Sparta, N. Y., které značně spustlo v posledních letech, má býti obnoveno k důstojnosti, které se těšilo před tolety, velkým nákladem opravenu a obydleno dobrými občany. Frank A. Vanderlip, bankéř a milionář z New Yorku, koupil celé městečko a má v úmyslu je zvelebiti a přestavěti.

Po řadu posledních let městečko toto mělo špatné jméno jako útulek tuláků a opilců. Následoucí občané však pozvala budou z osady této vypuzeni a pozváni do ní občané sporádní, kteří se zajistí postarají o to, aby jméno městečka nabylo znovu bývalého svého dobrého zvuku. Vanderlip má v úmyslu netoliko zlepšiti pověst městečka, ale i zvýšiti jeho mravní úroveň.

Větší část městečka zbudována byla z cihel. Tyto cihelné budovy mají býti nyní opraveny a sesílány, kde toho bude ještě se potřeba. Čisté ulice a úhledné chodníky mají nahraditi blátnivé a neupravené ulice nyníšní. Původně se mělo za to, že Vanderlip má v úmyslu zříditi v tomto městečku moderní tenementní domy, ale zpráva ta neodpovídala pravdě. Vanderlipovi jedná se hlavně o to, aby obnovil tu staré koloniální domovy, které během let spustly.

V okolí městečka tohoto nalézají se osady zámožných Novy-jorčanů, kteří těžce nesli toto špatné sousedství. Konečně se dal p. Vanderlip přimět k tomu, že celé městečko zakoupil. Městečko toto v jedné době bylo stanem generála Washingtona v občanské válce.

ODHALENÍ VÁLEČNÉHO RÁZU.

Systematický pláň na vykořisťování chudých a nevědomých lidí, byl zdlánlivě odhalen maďarským týdním časopisem "Magyar Banyaszalap", vydávaným v New Yorku, jež uveřejnil v posledním ze svých čísel přísečné prohlášení služby, jež byl zaměstnán u new-yorského bankéře, obchodujícího prodejem přeplavních listků a zasláním peněz. Jako důvěrný klerk bývalý prohláší, že viděl, jak byli cizinci hanebně okrádáni firmou touto a klerk sám byl nucen se na tomto jednání podílet.

Tento bankéř, jak uvádí se v affidavitu, vydal tisíce dolarů na ohlášky v cizojazyčných časopisech. Když došla odpověď, zákazníci se sňbilo, že vymoňmu všechny nutné přeplavní listiny a přeplavní listek a bylo mu řečeno, že musí zaplatit předem \$30. Týden před odjezdem byl takový zákazník přiveden do New Yorku, bylo mu znova sľbeno, že se mu vymoňmu všechny potřebné listiny a znova se na něm žádalo něco peněz za různé předstírané služby.

V prohlášení se uvádí dále, že v přízemí síe byly pravidelně úřadovny, ale byla tajná úřadovna v přísklepi. Několik hodin před odjezdem využil se netrpělivosti vystěhovalců vysvětlením, že nebylo možno dostat všechny listiny a přeplavní listky, ačkoli je již firma měla, zadrženi byli všichni, až konečně podána zpráva, že všecko je v pořádku a listiny poskyzeny, ale za zvýšenou cenou.

Zavazení bezpečně v přísklepi, jak praví se v prohlášení, klerkové a zaměstnanci firmy s revolvery připravenými v případě možného útoku se strany pohaměných zákazníků, ha zvláštní instrukce svého zaměstnavatele prodávali ustrašeným vystěhovalcům přeplavní listky draze o \$25 až \$30 a donutili je, aby zakoupili \$200 korun za trojnásobnou a čtyřnásobnou cenu u porovnání s běžnou valutou, 200 lir za dvojnásobnou cenu. Mnozí z těchto zákazníků si plně uvědomili, že jsou podvázeni, pravi se v affidavitu, avšak se sňze dostat se ven, zaplatili tyto přemrštěné ceny.

"Magyar Banyaszalap" vedle uveřejnění tohoto affidavitu od-míl ohlašovat ohlášky tohoto bankéře a stejné učinil tak časopis "Amerikai Futar", první časopis, jež podnikl maň útok, pak "Elore" a "Amerikai Magyar Nepsava", všechny časopisy maďarské v New Yorku vycházející. Jihoslavanské časopisy "Zajedničar" v Pittsburghu, Pa., a "Znanje" v Chicagu také psaly proti tomuto bankéři, poněvadž jeho činnost v tomto směru neobmežila se jen na Maďary. — (P. L. I. S.)

KNIHY A CHOROBY.

Je neshadno najít záznam hodnověrného případu, že by kniha byla zodpovědná jako nositel choroby, tak že mnozí badatelé a pracovníci veřejného zdravotnictví klomí se k tomu názoru, že knihy hrají nepatrnou úlohu, hrají-li vůbec, v šíření nákazy. Obyčejné zárodky, které se mohou napést na knihu, udrží se při životě jen krátkou dobu, snad několik hodin nejvýše. Jsou rychle usmrcovány, když kniha vy-staví se na světlo a také hynou v suchu.

Čtenáři knih nemají obracetí stránky nasličnými prsty a to z dvojího důvodu, že mohou zanechat na listech zárodky své, mají-li jaké, anebo mohou přenést do svých úst zárodky zachycené na listech knihy.

Když byly knihy v místnosti nemocného, není třeba zvláštního opatření, pokud nemocný neměl knihy takové v rukou. Stane se sotva, aby zárodky se dostaly do knihy, leč přímým dotykem.

Ely-li knihy v rukou nemocného, je dobře je vykouřiti anebo vystavit slunečnímu světlu. Dej te je stranou na dva až tři měsíce, do kterých doby lze mít za to, že všechny zárodky jisté zahynuly. — (P. L. I. S.)

POSLEDNÍ TRH OTROKŮ.

Francouzské vojsko obsadilo před několika dny Quezzan v Maroku. Bratři Jérôme a Jean

Thoraud, oba sekretáři generálního guvernéra, generála Lyauty v Maroku, vypavují ve Figaru, jak zvláštním jest Quezzan. Jest to náboženské kněžství, které jest síce teoreticky pod autoritou sultána, ale jinak zcela nezávislé. V šestnáctém století usadili se tam potomek svatého proroka. Každý rok sem přicházejí velká procesí pobožných obyvatel ze všech končin Maroka a přinášejí mnoho darů.

Nově zvolený sultán hned po nastoupení trůnu vydá se se všemi hodnostáři do Quezzanu, aby obdržel požehnutí šerifa. Některý sultán snažil se zlomit, moe náboženského vládce, ale nepodařilo se to doposud žádnému, neboť je příliš vřité uctívání tohoto svatého místa.

Doposud zde kvete obchod s otroky. Každý pouťník si zde může koupiti muže neb ženu k své službě. Jisto jest, že Evropani časem zcela zmáří tento krutý obchod, ačkoli doposud neměli plného úspěchu. Otroků v Maroku jest ještě dosti a dodávají tamnímu životu starověkého rázu. Nesmíme si ovšem myslet, že marocký otrok patří snad k nejobořejším tvorům lidstva. Islam nedopustil, aby se s otroky zacházelo jako se zvířaty.

Vstupujeme-li do domu marockého boháče, vidíme u dveří šest, dvacet až třicet černochů, kteří sedí pohodlně na schodech, jsouce bohatě ošaceni a majíce v ústech stříbrné kroučky. Jsou usmávaní, vřelí a nemají ničeho jiného na starosti, nežli provázeti hosty domem, zahrádnou, anebo pomoci jim, chtějí-li si sednouti na svého meška. Někteří otroci mají na starosti hlídání s věze mianetu, aby někdo nepovolal se nedíval do zahrady, kde ženy do-nu se procházejí.

I v domě potkáváme na každém kroku otroky. Jsou zde, aby posluhovali domácímu pánovi, když s orientálskou vážností usedne k čaji. Jeden dá vařiti vodu, druhý fouká do uhlí, třetí přináší kalíšky, jiný nese konvičku, cukr, čaj, a opět jiný připraví nádobu pro mytí rukou, do které její vonavou vodu, pak přicházejí otroky, oblečení v mušetu a hedvábi, které přinášejí na misích orientální cukrová zvláštnosti. Při tolika služebních jest práce jednotlivce ovšem malá.

NA PAMĚT ČESKOSLOVENSKÝCH VOJNŮ, POHRBE NYCH V COGNACU.

Městská rada města Cognaeu uspořádala dne 31. října odpole dne slavnostní průvod na místní hřbitov, aby utiila takto vzpomínku vojnů zemřelých pro vlast, francouzských i československých. Ceremonie byla dojí-mavá, prodehnutá vdechností k odpošívajícímu bojovníkům. Starosta města ve vřelých řeči pohřební připomnul hrdinstvo vojnů francouzských i československých a vzpomněl krásného gesta československého vřádku, která minulého roku zapla do Cognaeu prest z Čech, aby byla rozházena po hroběch českých legionářů, spících večny sen v tomto městě. Městská rada Cognaeu dala upravití vojenský hřbitov v opravdové "Pole klidu". Každý hrob český i francouzský jest označen náhrobním kamenem. Jménem československých vojsk podléhal městské radě podplukovník Ciambelli, bývalý velitel posádky československé v Cognaeu, slibivý závoev, že bude o slavnosti referovati es, vládc. O ošetřování hrobů es. vojínů na hřbitově cognenském má největší zásluhu starosta města p. Fichon a první radní p. Patan. Obá jsou dekorováni es. revoluční medaili.

Velký požár doků v New Orleansu

Z New Orleansu, se oznamuje: Jahluceovny suché doky, nalézající se nedaleko průplavu, několik mil pod městem, byly zničeny a čtyři parníky byly poškozeny požárem, který způsoben byl zápalením oleje v nádrže vadným elektrickým spojením. Škoda, způsobená na docích, odhaduje se na \$200.000 a na parolodích na \$200.000. Zhoží v ceně \$10.000.000 naházelo se v blízkosti doků, afe závěs bylo odstraněno do bezpečí. —

PROCHÁZKY PAŘÍŽI.

Co na člověka působí v Paříži nejúchvatnější? Korrespondent časopisu "London Times" praví, že Paříž je jedním z nejkrásnějších měst v Evropě a také jedním z nejživějších. Dovedete-li se vyhnouti drožkářím, restauracím a divadlům. Korrespondent položil botej uvedenou otázku šestému Pařížanovi a tento usuzal tyto tři věci jako nejúchvatnější v Paříži: Východ a západ slunce, sledovaný s výšiu